

Høringsnotat

Forslag til endringer i midlertidig forskrift om strømstønad og i midlertidig forskrift om prisregulering av fjernvarme til husholdninger med og uten tilknytningsplikt

(Strømstønad til husholdninger i fritidsbolig og forlengelse av forskriftene)

Innhold

1. Innledning.....	2
2. Bakgrunn.....	2
2.1 Om kraftsituasjonen	2
2.2 Behovet for endringer	3
2.3 Vurdering fra RME	3
3. Gjeldende rett.....	4
3.1 Strømstønadsloven.....	4
3.2 Krav etter plan- og bygningslovgivningen.....	5
3.3 Krav til registrering av bosted etter folkeregisterloven med forskrift.....	6
4. Departementets vurdering	7
4.1 Behov for endringer	7
4.2 Nye bestemmelser om strømstønad til fritidseiendom	8
4.3 Nærmere om krav til dokumentasjon.....	9
4.4 Virkningstidspunkt for endringen	10
4.5 Behandling av personopplysninger	10
4.6 Kontroll og tilbakebetaling	11
4.7 Øvrige endringer	11
5. Økonomiske og administrative konsekvenser	11
Forslag til endringer i midlertidig forskrift om strømstønad.....	13
Forslag til endringer i midlertidig forskrift om prisregulering av fjernvarme til husholdninger med og uten tilknytningsplikt.....	15

1. Innledning

Olje- og energidepartementet sender med dette på høring forslag om endringer i midlertidig forskrift av 21. januar 2022 nr. 103 om strømstønadsordning og midlertidig forskrift av 1. juni 2022 nr. 952 om prisregulering av fjernvarme til husholdninger med og uten tilknytningsplikt.

Formålet med endringsforslaget er for det første å inkludere husholdninger med fritidsbolig som fast bosted i strømstønadsordningen for husholdninger, så langt dette er praktisk mulig. I medhold av strømstønadsloven foreslår departementet at nettselskapene skal inkludere slike husholdninger i strømstønadsordningen, dersom det kan dokumenteres at nettkunden reelt brukte fritidsboligen som fast bolig da regjeringen fremmet forslag om en midlertidig strømstønadsordning 16. desember 2021.

Departementet understreker at forskriftsforslaget ikke endrer lovmessigheten av å benytte fritidsbolig som fast bosted etter plan- og bygningsloven. Forslaget betyr ikke at staten har tatt stilling til lovligheten av slik bruk, eller at kommunene er avskåret fra å følge opp saker etter plan- og bygningslovgivningen.

For det andre foreslås det endringer for å bringe forskrifter i medhold av strømstønadsloven i samsvar med varigheten for strømstønadsloven, som ved endringslov av 16. desember 2022 er forlenget ut 2023, jf. Prop. 11 L (2022-2023). Det foreslås endringer i forskriftene slik at bestemmelsene om strømstønadsordning til borettslag og sameier mv., og om prisregulering av fjernvarme gis tilsvarende varighet som strømstønadsloven.

2. Bakgrunn

2.1 Om kraftsituasjonen

Kraftprisen nådde i 2022 svært høye nivåer, som har gitt en betydelig økning av husholdningenes strømutfgifter. Kraftprisen har vært særlig høy i Sør-Norge (NO1, NO2 og NO5). Departementet viser til omtale av bakgrunnen for de ekstraordinære høye prisene i Prop. 44 L (2021–2022) punkt 2, samt omtale av kraftsituasjonen i Prop. 1 S (2022–2023).

I 2022 var gjennomsnittsprisen for Sør-Norge på om lag 200 øre per kWh, hvor månedsprisene varierte mellom 110 og 430 øre per kWh. I tillegg til høye priser i Sør-Norge, har prisskillet mellom Sør og Midt- og Nord-Norge vedvart, der prisene i Sør-Norge var på et svært høyt nivå, mens de var på et vesentlig lavere nivå i Midt- og Nord-Norge. Gjennomsnittsprisen i 2022 var på hhv. 45 øre per kWh i Midt-Norge og 25 øre per kWh i Nord-Norge.

Situasjonen i stort er preget av den underliggende energi- og kraftsituasjonen i Europa. Lavt forbruk, lav produksjon og mye tilsig i løpet av høsten 2022 har ført til at kraftsituasjonen i Norge ved inngangen til 2023 ser betydelig bedre ut enn tidligere fryktet. Utsiktene til kraftsituasjonen i Europa inneværende vinter ligger også an til å bli noe bedre enn det markedet forventet på ettersommeren 2022, og dette har ført til lavere prisforventninger for 2023 både i Norge og i Europa. Terminprisen for første og andre kvartal 2023 lå ved starten av januar mellom 115 og 206 øre per kWh i Sør-Norge. Både spotprisene og

prisforventningene framover har endret seg betydelig gjennom høsten. Disse prisene er usikre og endrer seg fort.

2.2 Behovet for endringer

Formålet med strømstøttsloven er å etablere en midlertidig ordning for økonomisk stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømavgifter. Etter strømstøttsloven § 4 omfatter ordningen nettkunder med egen strømmåler og som er rettmessig registrert som husholdningskunde hos sitt nettselskap. Reguleringsmyndigheten for energi (RME) forvalter ordningen og avgjør uenighetssaker om rett til strømstønad.

Strømstøttsordningen er avgrenset mot strømforbruk i fritidsboliger. I sin praksis har RME åpnet for at strømstønad kan gis til nettkunder som kan dokumentere at de har tillatelse fra kommunen til å bo fast i fritidsboligen. I september ble det presisert at en slik tillatelse må gis av kommunen i tråd med plan- og bygningslovgivningen. Det innebærer at det er krav om bruksendringstillatelse, i enkelte tilfeller dispensasjon krav i fra plan- og bygningslovgivningen.

For den enkelte kan en prosess med søknad om bruksendring være kostbar og tidskrevende, samtidig som det for den aktuelle husholdningen kan være behov for strømstønad siden eiendommen reelt sett brukes som bolig.

Ved behandlingen av Prop. 11 L (2022-2023) om forlenget strømstønad ut 2023 vedtok Stortinget følgende anmodning (vedtak 160):

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan husholdninger som reelt sett har fast bopel i bolig registrert som fritidsbolig – og ikke eier eller disponerer annen bolig – kan omfattes av strømstøtteordningen, og melde tilbake til Stortinget snarest mulig om det er mulig med en justering av strømstøtteordningen for å hensynta slike husholdninger med sikte på utgangen av 2022.»

Tall fra Folkeregisteret viser at i underkant av 10 000 personer hadde folkeregistrert adresse i fritidsbolig i desember 2022. Per 1.12.2021 bodde om lag 9 200 personer i fritidsbolig. Tallet angir ikke antall husholdninger. Det antas at antallet husholdninger er lavere enn antall personer.

2.3 Vurdering fra RME

Departementet har bedt RME om å se nærmere problemstillingen som gjelder husholdninger som ikke har annet fast bosted enn fritidsbolig. På oppdrag fra departementet har RME skissert tre mulige løsninger for å inkludere husholdninger med fritidsbolig som fast bolig i strømstøttsordningen.

RME anbefaler en tilleggsordning hvor en søknadsinstans, for eksempel kommunen, avgjør om det foreligger rett til strømstønad. RME anbefaler at departementet fastsetter kriterier for behandling av søknader, slik at ordningen blir målrettet og praktisert likt.

Som alternativ har RME vurdert folkeregistrert adresse og/eller bostedsattest som kriterium. Dette alternativet frarådes fordi det innebærer stor risiko for omgåelse. Det påpekes at denne risikoen kan reduseres dersom det kreves at kundene fremlegger bostedsattest som viser folkeregistrert adresse i fritidsboligen før strømstønsordningen ble innført. RME trekker frem at dette kan anses som forskjellsbehandling til ugunst for de som flyttet inn i fritidsbolig etter dette tidspunktet.

Som et tredje alternativ har RME vurdert om nettselskapene kan inkludere hyttehusholdninger basert på en helhetsvurdering. RME fraråder dette. Ut fra kontakt med nettselskapene er inntrykket at de ikke har kapasitet til slike skjønnsmessige vurderinger i hvert enkelt tilfelle.

3. Gjeldende rett

3.1 Strømstønsloven

Etter strømstønsloven § 4 første ledd har nettkunde med egen strømmåler og som er rettmessig registrert som husholdningskunde hos nettselskapet, rett til stønad. Etter annet ledd kan departementet gi forskrift med nærmere bestemmelser om hvem som har rett til stønad og om utvidelse av ordningen til nettkunder som driver landbruksvirksomhet. Etter strømstønsloven § 11 kan departementet gi forskrift til utfylling av loven, og i særskilte tilfeller som fraviker bestemmelser i loven.

I forarbeidene til strømstønsloven er det forutsatt at ordningen gjelder for husholdningskunder hos nettselskapene, og at den er avgrenset mot fritidsboliger. I Prop. 44 L (2021-2022) punkt 1 fremgår det at: «*Stønsordningen er et målrettet tiltak for husholdninger, og foreslås derfor avgrenset mot andre kundegrupper slik som næringsvirksomhet eller fritidsboliger*».

I forarbeidene er det vist til at energilovgivningen ikke stiller krav til nettselskapene om at det skilles mellom primær- og sekundærboliger for å kategorisere nettkundene. Det innebærer at et nettselskap har kunder med sekundærbolig som er plassert i sluttbrukergruppe husholdning. Hvis en sekundærbolig leies ut, avhenger det av det enkelte leieforhold om og hvordan en eventuell stønad skal fordeles mellom partene i leieforholdet. Det foreslås ikke endringer i dette her i høringsnotatet.

Et nettselskap vil normalt ha en sammensatt kundegruppe, hvor husholdningskunder er en av flere kategorier. Da strømstønsloven ble vedtatt var det praktiske utgangspunktet at kundene som på dette tidspunktet var registrert som husholdningskunder ville omfattes. I Prop. 44 L (2021-2022) fremgår det i punkt 3.2.2 «at loven skal omfatte de samme husholdningskunder som følger av gjeldende praksis og definisjoner hos nettselskapene i dag». For at den midlertidige ordningen kunne iverksettes hurtig ble det ansett å være av «vesentlig betydning» at nettselskapene kunne bygge på allerede etablerte kundesystemer.

Ved uenighet mellom nettkunder og nettselskapet om hvilken sluttbrukergruppe en kunde tilhører og om kunden er berettiget etter ordningen, kan saken kan bringes inn for RME for avgjørelse. Ved behandlingen av slike saker fremgår det av Prop. 44 L (2021-2022) punkt 3.2.4 at «I vurderingen av hvilken sluttbrukergruppe kunden tilhører, skal det legges avgjørende vekt på det som fremgår om eiendommen i det offentlige eiendomsregisteret (matrikkel)».

I løpet av 2022 har både nettselskapene og RME måttet ta stilling til hva som er rettmessig registrering av nettkundene. I utgangspunktet og som hovedregel er det sammenfall mellom opplysningene om eiendommen i matrikkelen og oppføringen i nettselskapenes kundelister. I sin praksis har RME også åpnet for at det kan utbetales stønad i tilfeller hvor kommunen har gitt tillatelse til at folk bor fast i fritidsbolig.

For å lovlig kunne ta i bruk fritidsbolig som fast bolig, er det nødvendig å søke kommunen om bruksendring etter plan- og bygningsloven, se omtale nedenfor. I mange tilfeller er det også nødvendig å søke om dispensasjon fra arealplan. Høsten 2022 ble det presisert at tillatelse fra kommunen må gis i tråd med reglene i plan- og bygningslovgivningen. I etterkant av presiseringen, gjennomgikk enkelte nettselskaper sine kundelister. Gjennomgangene medførte at husholdninger i fritidsbolig som tidligere var registrert som husholdningskunder og mottok stønad, mistet denne dersom de ikke hadde tillatelse i tråd med plan- og bygningslovgivningen

Det er en forutsetning for rett til strømstønad etter loven at husholdningsforbruket måles ved hjelp av en separat måler. Det har ingen betydning hva slags type strømmåler kunden har. For husholdninger som bor i sameier, borettslag eller aksjeleiligheter mv. som har både egen strømregning og en andel av felles strømregning, er det i forskrift til strømstøndsloven gitt nærmere bestemmelser om hvordan fellesforbruket gir grunnlag for strømstønad. Det foreslås ingen endringer i dette her i høringsnotatet.

3.2 Krav etter plan- og bygningslovgivningen

Etter plan- og bygningsloven (pbl.) er en fritidsbolig et husvære som kun skal bebos i kortere tidsrom eller i enkelte perioder av året. Fritidsbolig er derfor underlagt færre materielle (bygningstekniske) regler enn helårsbolig.

Det understrekes at dette forskriftsforslaget ikke endrer lovmessigheten ved å benytte fritidsbolig som fast bosted etter plan- og bygningsloven. Forslaget betyr ikke at staten har tatt stilling til lovligheten av bruken, eller at kommunene er avskåret fra å følge opp saker etter plan- og bygningslovgivningen. At det mottas strømstønad etter dette forslaget, utelukker ikke oppfølging av saken etter plan- og bygningsloven, herunder mulig krav om å sende inn søknad om bruksendring og dispensasjon, eller krav om opphør av ulovlig bruk. Forskriftsforslaget medfører heller ikke at de som bor ulovlig i fritidsbolig får ytterligere rettigheter overfor kommunene enn de har i dag.

Etter pbl. er det ikke tillatt å bo fast i fritidsbolig. Dersom man vil ta i bruk en fritidsbolig som helårsbolig, er dette en søknadspliktig bruksendring, jf. pbl. § 20-1 bokstav d. Endring av

bruken av en bygning fra fritidsformål til bruk som helårsbolig, utløser også krav om dispensasjon fra plan dersom bygningen er regulert til fritidsformål. Det kan i tillegg være behov for dispensasjon fra krav i forskrift om tekniske krav til byggverk (byggeteknisk forskrift) av 19. juni 2017 nr. 840. Disse kravene er i hovedsak satt for å sørge for trygge boforhold. Det er opp til kommunen å avgjøre om de ønsker å legge til rette for at fritidsboliger skal kunne bruksendres til helårsboliger, innenfor reglene i plan- og bygningslovgivningen.

En bruksendringstillatelse kan være både varig og midlertidig, jf. pbl. § 20-1 bokstav d. Lovens regler om saksbehandling og materielle krav, herunder tekniske krav, gjelder fullt ut også for tidsbestemt bruksendring. Varigheten av bruksendringstillatelsen må fremgå av kommunens vedtak. Kommunen kan gi varig eller midlertidig dispensasjon fra bestemmelser fastsatt i eller i medhold av denne lov. Slik dispensasjon må gis innenfor rammene av pbl. §§ 19-2 jf. 19-3.

Der kommunen har gitt tillatelse til tidsbestemt bruksendring, vil tillatelsen falle bort når tillatelsen utløper. Tiltakshaver plikter da å sørge for å tilbakeføre bruken til opprinnelig tillatt bruk, uten at det er nødvendig for kommunen å fatte vedtak. Manglende tilbakeføring til tidligere tillatt bruk vil etter forslaget medføre at det oppstår et ulovlig forhold der kommunen kan bruke sanksjoner etter kapittel 32. Kommunene har etter pbl. § 32-1 plikt til å følge opp overtredelser av plan- og bygningsloven med forskrifter.

I midlertidig forskrift om unntak fra plan- og bygningsloven for innkvartering av personer som søker beskyttelse (asylsøkere) er det lagt til rette for rask etablering av midlertidige mottak for innkvartering av asylsøkere som følge av invasjonen av Ukraina. Det er blant annet hjemmel for at kommunen kan treffe midlertidig vedtak om bruksendring: [Midlertidig forskrift om unntak fra plan- og bygningsloven for innkvartering av personer som søker beskyttelse \(asylsøkere\) - Lovdata](#)

3.3 Krav til registrering av bosted etter folkeregisterloven med forskrift

Folkeregisteret er samfunnets sentrale register over personer som er eller har vært bosatt i Norge. Formålet med folkeregisterloven (fregl.) er å legge til rette for sikker, korrekt og effektiv registrering av grunnleggende personopplysninger om den enkelte. Det er Skatteetaten som er ansvarlig for å føre Folkeregisteret og sørge for at det til enhver tid er korrekt, fullstendig og oppdatert.

Etter hovedregelen i fregl. § 5-1 første ledd skal en person bostedsregistreres på det stedet hvor vedkommende regelmessig tar døgnhvilen. Det er ikke et vilkår etter folkeregistreringsloven at man bor lovlig etter plan- og bygningsloven. Det er gitt flere regler som presiserer og gir unntak fra denne hovedregelen med hjemmel i fregl. § 5-1. Det er blant annet gitt særlige bestemmelser som gjelder ved tidsbegrenset opphold og for båter og mobile hjem:

«§ 5-1-1. Bosted og midlertidige opphold

Tidsbegrensede (midlertidige) opphold av under seks måneders varighet regnes ikke som bosetting på oppholdsstedet, med mindre oppholdsstedet er personens eneste bostedsmessige tilknytning i dette tidsrom.

§ 5-1-2. Båter og mobile hjem

Personer som tar sin døgnhvile i båter fortøyd på kommunalt merket adressenummer ved fortøyningspunkt, regnes som bosatt der når de har til hensikt å oppholde seg der i minst seks måneder. Det samme gjelder personer som tar sin døgnhvile i mobile hjem parkert på sted med offisiell adresse. Det er et krav at boligen har sengeplass for antallet beboere, lys og oppvarming samt kjøkken og sanitærutstyr.»

Det er også andre særregler i folkeregisterregelverket som kan innebære at personer er registrert et annet sted enn de «reelt» sett bor, som f.eks. pendlere og studenter.

For mer informasjon om krav til registrering av bosted etter folkeregisterregelverket viser departementet til Folkeregisterhåndboken utgitt av Skatteetaten:

<https://www.skatteetaten.no/rettskilder/type/handboker/folkeregisterhandboken/folkeregisterhandboken/>

4. Departementets vurdering

4.1 Behov for endringer

Departementet foreslår en begrenset justering i strømstønsordningen for nettkunder med fast bopel i fritidsbolig, slik at disse på nærmere vilkår kan bli omfattet av strømstønsordningen. Departementet legger vekt på at husholdninger som faktisk bor i fritidsbolig også er utsatt for høye strømpriser, og at det generelle formålet bak strømstønsloven tilsier at hyttehusholdninger i slike tilfeller bør inkluderes i strømstønsloven, så langt dette er praktisk mulig.

Hensynet til å inkludere husholdninger i strømstønsordningen må avveies mot blant annet hensynet til en korrekt etterlevelse av krav i plan- og bygningslovgivningen. Endringen må videre utformes slik at den er administrativ gjennomførbar for nettselskapene, og på en måte som er egnet til å unngå uønskede tilpasninger til strømstønsordningen. Etter departementets vurdering er det behov for å nedfelle kriteriene for å identifisere aktuelle stønsmottakerne i forskrift om strømstønning. Dette vil bidra til mer forutsigbarhet og likebehandling.

En løsning der en søknadsinstans, eksempelvis kommunene, skal behandle søknader om strømstønning fra de som bor fast på fritidseiendom vil innebære nye oppgaver, med tilhørende behov for regulering og veiledning for å sikre ensartet praksis. En slik løsning vil videre kunne sette kommunene i en krevende posisjon som bygningsmyndighet. Det kan oppstå tilfeller der kommunene må behandle søknader om strømstønning fra folk som bor «ulovlig» (etter pbl.) på hytta, for deretter å sette i gang en ulovlighetsoppfølging etter pbl.

Departementet foreslår at nettselskapene gjør vurderingen av hvilke fritidseiendommer som kan kvalifisere for strømstønning, og at saker kan bringes inn for avgjørelse hos RME ved uenighet. For at nettselskapene effektivt skal kunne avgjøre hvilke tilfeller det kan gis

strømstønad til husholdninger i en fritidseiendom, bør kriteriene utformes mest mulig objektivt i forskriften. En løsning der nettselskapene må gjøre skjønnsmessige vurderinger blir mindre forutsigbar, og vil kunne føre til ulik praksis blant nettselskapene.

I vurderingene har departementet veid omfanget av problemet og muligheten for å gjøre eventuelle endringer opp mot ressursbruk og andre konsekvenser. Ordningen med strømstønad til husholdninger fungerer i det store og hele godt. Det er viktig at det ikke gjøres endringer som virker ødeleggende for ordningen. Samtidig viser tall som departementet har innhentet fra folkeregisteret at i underkant av 10 000 personer hadde folkeregistrert adresse i fritidsbolig i desember 2022. Sammenlignet med antallet nettkunder som har mottatt stønad slik ordningen er i dag, vil den foreslåtte utvidelsen av ordningen være begrenset.

4.2 Nye bestemmelser om strømstønad til fritidseiendom

Departementet foreslår nye bestemmelser i midlertidig forskrift til strømstønadsloven som trekker kriteriene for når husholdninger med fritidseiendom kan omfattes av ordningen. Som utgangspunkt og i tråd med lovforarbeidene legger departementet til grunn at informasjon i matrikkelen som hovedregel skal være avgjørende for hvem som er å anse som «rettmessig registrert som husholdningskunde» i tråd med strømstønadsloven § 4.

Hvis kommunen har gitt *tillatelse* til bruksendring fra fritidsbolig til helårsbolig i henhold til plan- og bygningsloven, eventuelt også dispensasjon fra bestemmelser i plan- og bygningsloven, foreslår departementet at husholdningene omfattes av ordningen. Det forutsettes at husholdningen har egen strømmåler og er kunde av nettselskapet. Endringen innebærer en kodifisering av det som har vært RMEs praksis, som ble presisert høsten 2022. Departementet foreslår at både midlertidig og varig bruksendringstillatelse fra kommunen er tilstrekkelig, i tråd med RMEs praksis. For midlertidige bruksendringer vil retten til strømstønad gjelde tilsvarende varigheten av tillatelsen slik det fremgår av vedtaket.

I tillegg foreslår departementet en begrenset mulighet for å bruke *folkeregistrert adresse* som kriterium for å bli omfattet av strømstønadsordningen. Det vil fremdeles være krav om at husholdningen er en nettkunde med egen strømmåler, slik som for ordinære husholdninger etter strømstønadsloven. Basert på nettselskapenes og RMEs gjeldende praksis, vil forslaget innebære en begrenset utvidelse av retten til strømstønad.

For å unngå at regelendringen får vidtrekkende konsekvenser for eller åpner for tilpasninger slik at «ordinære» fritidseiendommer også blir omfattet, bør det være krav om at bostedsadressen fra og med 16. desember 2021 benyttes. Da unngår man også at personer senere kan melde flytting til en fritidseiendom for å motta stønad, og risikoen for at det utbetales urettmessig stønad til fritidsboliger begrenses.

Departementet foreslår å forskriftsfeste et krav om at nettkunde i fritidsbolig må ha vært bosatt og folkeregistrert på nåværende adresse fra senest 16. desember 2021. Nettkunder som mener de oppfyller dette kravet, må kontakte sitt nettselskap slik at nettselskapet kan kontrollere dette i Folkeregisteret. Departementet foreslår at registreringen som

stønadsberettiget fritidseiendom skjer direkte hos nettselskapet. Ved uenighet mellom nettselskap og nettkunde, vil saken kunne bringes inn for avgjørelse hos RME.

4.3 Nærmere om krav til dokumentasjon

Folkeregisteret har opplysninger om enkeltpersoners bosted, herunder flyttedato til nåværende bosted. Departementet foreslår at det kreves at fritidseiendommen var i bruk som bosted senest fra den første proposisjonen om strømstønad ble fremmet 16. desember 2021. På dette tidspunkt ble det offentlig kjent hvordan ordningen skulle innrettes, da forslaget til strømstønadsloven ble fremmet i Prop 44 L (2021-2022).

For at kravet skal anses oppfylt må stønadsberettigede være folkeregistrert som bosatt på adressen til fritidseiendommen senest fra og med 16. desember 2021. Det innebærer at flyttedato må være 16. desember 2021 eller tidligere, selv om registreringsdatoen eventuelt er noe senere fordi flyttemeldingen har kommet inn etter faktisk flyttedato, jf. folkeregisterloven § 6-1 første ledd.

Etter henvendelse fra en nettkunde som mener å oppfylle kriteriene, foreslås det at nettselskapet kontrollerer opplysningene ved oppslag i Folkeregisteret gjennom rettighetspakkene i modernisert folkeregister. Nettselskaper som ikke har slik tilgang, kan søke om dette på skjema RF-1514 i Altinn. Mer informasjon om delingstjenestene finnes i Folkeregisterhåndboken kapittel 10: [Kapittel 10 Utlevering av opplysninger fra registeret - Skatteetaten](#).

For tilfeller der informasjonen ikke er tilgjengelig i nettselskapenes rettighetspakker, eller i påvente av tilgang, kan stønadsberettigede anmodes om å henvende seg til Skatteetaten for å bestille en utskrift av adressehistorikk, alternativt en bostedsattest. Adressehistorikk kan bestilles på Skatteetaten.no, og sendes søkeren elektronisk, normalt samme dag. En bostedsattest kan også bestilles på Skatteetaten.no, men dette krever manuell saksbehandling hos folkeregistermyndigheten, samt at attesten av sikkerhetsmessige hensyn kun utleveres gjennom ordinær postgang. I de tilfellene nettselskapene selv ikke kan innhente informasjonen, vil det innebære en mest mulig effektiv prosess både for søkerne, nettselskapene og folkeregistermyndigheten at nettkundern å primært ber om en utskrift av søkerens adressehistorikk som dokumentasjon.

En utskrift av adressehistorikk inneholder fullstendige opplysninger om en persons registrerte bostedsadresser, med dato for bosettelse. Dette er noe mer informasjon enn hva som kreves for at nettselskapet skal kunne ta stilling til vilkåret, men det legges til grunn at personvernet er godt ivaretatt når det er den stønadsberettigede som innhenter og formidler informasjonen til nettselskapet.

I strømstønadsloven § 4 er det krav om at husholdningen har egen strømmåler. Selv om det ikke fremgår eksplisitt av strømstønadsloven § 4, er det forutsatt at ordningen gjelder husholdninger som bor i fast eiendom. Etter departementets vurdering er det i prinsippet ikke utelukket at personer som bor i en campingvogn eller liknende og hadde dette som fast bostedsadresse 16. desember 2021, kan bli omfattet. Det er et krav om at disse må ha et

eget kundeforhold med nettselskapet, og at de foreslåtte vilkårene i forskriften ellers er oppfylt.

4.4 Virkningstidspunkt for endringen

Det foreslås at endringen i utgangspunktet gis med virkning for strømforbruk fra og med 1. januar 2023. Det betyr at husholdninger på eiendom som er registrert som fritidseiendom i matrikkelen eller hvor det ikke tidligere er gitt midlertidig eller permanent tillatelse til bruksendring fra kommunen, vil kunne registrere seg som «reell» hyttehusholdning og motta strømstønad fra og med 1. januar 2023.

Departementet er samtidig kjent med tilfeller der personer med fritidseiendom som reell bopæl, jf. ovenfor, har mistet strømstønad i løpet av 2022 for eksempel fordi nettselskapene har korrigert kundelistene mot informasjon i matrikkelen. I tråd med utgangspunktet i Prop. 44 L (2021-2022) om at ordningen skulle basere seg på nettselskapenes eksisterende kundelister da strømstønadordningen ble etablert, foreslår departementet at endringen gis tilbakevirkende kraft i slike tilfeller.

Det foreslås derfor at nettkunder som i henhold til opplysninger i Folkeregisteret var registrert bosatt på fritidseiendommen senest fra 16. desember 2021, som fortsatt er bosatt på denne adressen, og som i tillegg har mottatt strømstønad tidligere, får etterbetalt stønad for sitt strømforbruk fra og med tidspunktet da de falt ut av ordningen.

4.5 Behandling av personopplysninger

Opplysninger om adressehistorikk og bostedsattest, jf. punkt 4.3, er personopplysninger. Opplysningene innhentes fra Folkeregisteret for å dokumentere at fritidseiendommen benyttes som fast bosted, og har blitt benyttet som dette også før strømstønadsordningen ble etablert. Formålet med behandlingen er å dokumentere fast bosted for å få utbetalt strømstønad.

Lov om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) av 15. juni 2018 nr. 38 og personvernforordningen regulerer hvordan personopplysninger skal behandles. For at behandling av personopplysninger skal være lovlig, må behandlingen ha et behandlingsgrunnlag, jf. personvernforordningen artikkel 6. Forslaget til ny forskriftsbestemmelse i § 12, gir etter departementets vurdering nettselskapene et rettslig grunnlag for å behandle opplysningene. Behandlingsgrunnlag er GDPR art. 6 nr. 1 bokstav c, jf. de ovenfornevnte bestemmelser.

Utskrift av adressehistorikk, bostedsattest og vedtak om bruksendringstillatelse skal ikke lagres lengre enn hva som er nødvendig for å oppfylle formålet med behandlingen. Av kontrollhensyn vurderer departementet at det er behov for lagring av opplysningene til strømstønadsloven med tilhørende forskrifter oppheves.

Etter strømstønadsloven § 8 kan Reguleringsmyndigheten for energi pålegge nettselskaper, kraftleverandører og Elhub, uten hinder av taushetsplikt, å gi opplysninger som er

nødvendige for fastsetting av stønad etter denne loven og kontrollen av denne. Departementet viser til forarbeidene til loven, Prop. 44 L (2021-2022) punkt 3.6 om innhenting av opplysninger.

4.6 Kontroll og tilbakebetaling

Etter strømstøndsloven § 9 kan RME fatte vedtak med krav om tilbakebetaling av stønad utbetalt til andre enn rettmessige mottakere. Vedtaket kan påklages til departementet etter reglene i forvaltningsloven. RME kan etter loven helt eller delvis frafalle krav om tilbakebetaling.

Departementet foreslår at det presiseres i forskriften at dette også gjelder ved utbetaling av strømstønad til nettkunder i fritidsbolig etter forskriften § 12. Dette kan for eksempel være dersom en bruksendringstillatelse viser seg å være ugyldig, eller at folkeregistrert bostedsadresse viser seg å være feil.

Etter folkeregisterloven § 11-2 foreligger hjemmel for kontroll av bostedsadresse. Slik kontroll kan gjennomføres av *folkeregistermyndigheten* ved mistanke om at en registrert bostedsadresse er feil. Etterfølgende endringer av opplysninger i Folkeregisteret, f.eks. som følge av kontroller eller retting av feil, vil på vanlig måte gjøres tilgjengelige gjennom konsumentenes rettighetspakker når opplysningene er oppdatert.

4.7 Øvrige endringer

På bakgrunn av oppdaterte vurderinger av kraftsituasjonen fremover, ble strømstøndsloven 16. desember 2022 forlenget slik at energibruk til og med desember 2023 nå er omfattet. Loven oppheves 1. juli 2024.

Midlertidig forskrift om strømstønad gjelder i dag energibruk til og med mars 2023, og oppheves 1. juli 2023. En forlengelse av forskriften sørger for strømstønad til borettslag og sameier mv. ut 2023.

Midlertidig forskrift om prisregulering av fjernvarme til husholdninger med og uten tilknytningsplikt, gjelder til og med mars 2023. Etter forskriften skal det ved beregning av prisen for fjernvarme for husholdningskunder med konsesjon, gjøres fratrukk tilsvarende stønad beregnet etter strømstøndsloven § 5. Prisreguleringen etter energiloven § 5-5 gjelder uavhengig av om husholdningskunden har tilknytningsplikt etter plan- og bygningsloven § 27-5. Forskriften oppheves 1. juli 2023.

Departementet foreslår tilsvarende endringer i forskriftene slik at det tidsmessige virkeområdet blir det samme som etter loven.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser

I RMEs svar på departementets bestilling, vurderer RME at løsningen med *bostedsattest* ikke vil innebære en særlig endring i de administrative konsekvensene for verken

nettselskapene eller RME. Det vurderer likevel at løsningen vil gi noe økt press på nettselskapenes kundesentre i starten. RME vurderer at tilbakebetaling av stønad for tidligere måneder vil medføre manuelt merarbeid for nettselskapene.

At nettselskapene selv innhenter informasjon tilsvarende det som følger av en bostedsattest fra Folkeregisteret, innebærer noe mer administrativt arbeid for nettselskapene enn hva som fremgår av RMEs vurdering. En slik løsning innebærer imidlertid at den enkelte slipper å søke om bostedsattest, og at Skatteetaten slipper å behandle søknadene.

Dersom nettselskapene baserer seg på informasjon i rettighetspakkene i modernisert Folkeregister, vil dette ikke få administrative konsekvensene for folkeregistermyndigheten (Skatteetaten). Dersom søker har behov for å fremskaffe adressehistorikk, vil dette i liten grad påvirke folkeregistermyndigheten da disse kan bestilles og behandles elektronisk. Manuell behandling av bostedsattester for søkerne vil medføre noen grad av økt saksbehandling, men gitt at dette antakelig vil gjelde svært få, legges det til grunn at dette vil være marginalt.

Per 1.12.2021 viser tall fra Folkeregisteret at i overkant av 9000 personer var registrert bosatt i fritidsbolig. På grunn av skjæringstidspunktet som er satt, med krav om at fritidseiendommen var i bruk som bolig 16. desember 2021, er antallet personer som kvalifiserer for strømstønad basert på opplysninger i Folkeregisteret begrenset. Departementet legger til grunn at de administrative konsekvensene vil avta med tiden.

Kommunene har oppgaver etter plan- og bygningslovgivningen, som gjelder uavhengig av strømstønadordningen. Forslaget betyr ikke at det tas stilling til lovligheten av bruken av eiendommen etter plan- og bygningslovgivningen. Kommunene er ikke avskåret fra å følge opp saker om ulovlig bruk i tråd med plan- og bygningsloven. Slik oppfølging kan eksempelvis være krav om å sende inn søknad om bruksendring og dispensasjon, eventuelt krav om opphør av bruken.

En forskriftsfesting av RMEs praksis om bruksendringstillatelse fra kommunen, sammenholdt med muligheten til å bruke dokumentasjon fra Folkeregisteret, vil ikke medføre økonomiske og administrative konsekvenser av særlig betydning for kommunene.

En *forlengelse* av den midlertidige strømstønadsforskriften innebærer at nettselskapenes og RMEs oppgaver etter forskriften videreføres tilsvarende som strømstønadsloven. En forlengelse av den midlertidige forskriften om prisregulering, som presiserer at prisreguleringen også gjelder kunder uten tilknytningsplikt, antas etter departementets syn å ha begrensede økonomiske og administrative konsekvenser. Erfaring fra NVE da forskriften ble fastsatt, viste at fjernvarmeselskapene allerede i stor grad praktiserte prisreguleringen på denne måten.

Forslag til endringer i midlertidig forskrift om strømstønad

Hjemmel: Fastsatt av Olje- og energidepartement xx med hjemmel i midlertidig lov 22. desember 2021 nr. 170 om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutgifter (strømstønadsloven) § 3 fjerde ledd, § 4 annet ledd og § 11.

I

I midlertidig forskrift 21. januar 2022 nr. 103 om strømstønad foreslås følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder strømforbruk fra og med desember 2021 til og med *desember 2023*, med mindre annet følger særskilt av forskriften.

Ny § 12 skal lyde:

§ 12 Husholdning med fritidsbolig som fast bolig

Nettkunde i fritidsbolig med egen strømmåler registrert hos et nettselskap, har rett til stønad dersom:

a. nettkunden har fremlagt for nettselskapet gyldig vedtak fra kommunen om varig eller midlertidig bruksendringstillatelse til boligformål, eller

b. det fremgår av Folkeregisteret at nettkunden er og har vært bostedsregistrert på nåværende adresse siden senest 16. desember 2021.

Nettkunde som nevnt i bokstav a, har rett til stønad fra og med tidspunktet for vedtaket fra kommunen. Nettkunde som nevnt i bokstav b, har rett til stønad for strømforbruk fra og med januar 2023. Nettkunde som oppfyller kravene etter bokstav b og som tidligere har mottatt strømstønad for fritidseiendommen, har rett til etterbetaling av stønad for forbruk fra tidspunktet stønaden opphørte.

Stønad beregnes etter strømstønadsloven § 5.

Ved uenighet mellom nettselskap og nettkunde om rett til strømstønad, gjelder strømstønadsloven § 4 tredje ledd.

Ny § 13 skal lyde

§ 13 Kontroll med fritidsboliger

Reguleringsmyndigheten for energi kan treffe vedtak om stans i videre utbetaling og tilbakebetaling av utbetalt stønad, dersom en nettkunde urettmessig har mottatt stønad jf. § 12.

Nåværende § 12 blir ny § 14.

Ny § 14 skal lyde

§ 14. Ikraftsetting og varighet

Forskriften trer i kraft 1. februar 2022 og oppheves 1. juli 2024.

II

Endringene trer i kraft straks

Forslag til endringer i midlertidig forskrift om prisregulering av fjernvarme til husholdninger med og uten tilknytningsplikt

Hjemmel: Fastsatt av Olje- og energidepartementet **xx** med hjemmel i midlertidig lov 22. desember 2021 nr. 170 om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutgifter (strømstøndsloven) § 10 annet punktum.

I

I midlertidig forskrift om prisregulering av fjernvarme til husholdninger med og uten tilknytningsplikt foreslås følgende endringer:

§ 2 annet ledd skal lyde:

Forskriften gjelder til og med *desember* 2023.

§ 6 annet ledd skal lyde:

Forskriften oppheves 1. juli 2024.

II

Endringene trer i kraft straks.